

Ustavno sodišče prednostno o podrejenih upnikih

TV SLOVENIJA 1, 19.12.2013, ODMEVI, 22.21

ROSVITA PESEK (voditeljica): Kruta posledica sanacije petih bank je razlastninjenje delničarjev in lastnikov podrejenih obveznic v treh bankah. Takih je v Sloveniji 100.000. samo v treh največjih bankah pa so imeli za dobrih 400 milijonov evrov premoženja, a so včeraj ostali praznih rok. Pravna podlaga za odpis je zakon o bančništvu, na ustavnem sodišču zdaj na zahtevo **malih delničarjev** in tudi varuhinje človekovih pravic presoja ustavnost tega zakona. Pravijo, da prednostno.

EVA URANJEK (novinarka): Pred tremi leti je Boris Jazbec z vsemi svojimi prihranki v naši največji banki kupil podrejene obveznice NLB 26.

BORIS JAZBEC: Vse, kar sem uspel našparat oziroma prihraniti v 35 letih odkar delujem. To je zelo hud udarec. Vrednost tega je trenutno nič.

URANJEK: Spominja se, da so bankirji na bančnih okencih posameznike nagovarjali, naj kupijo podrejene obveznice z letno obrestno mero 6 odstotkov. In da je to varna naložba.

JAZBEC: Banka Slovenije je to priporočala, v prospektu je bilo napisano, da samo v primeru stečaja banke lahko pride do zaplembe teh našega posojila banki. To so obveznice.

URANJEK: In kljub temu, da NLB danes ni v stečaju, so lastniki teh obveznic ostali brez vseh svojih prihrankov.

JAZBEC: Lastnik banke je država, ki je imela tudi tri milijarde pa pol depozitov v tej isti banki, pa jih ni pretvorila v kapital, s katerim bi to luknjo pokrila, ampak je pokradla, razlastnila denar nam, ki smo leta 2010 ta denar vložili v to banko.

URANJEK: Ogorčenih je več kot 2000 lastnikov teh obveznic.

RAJKO STANKOVIĆ (predsednik Društva **malih delničarjev**): To niso tajkuni, to so ljudje, ki so si od svojih minimalnih penzij to dali na stran, so ogorčeni, žalostni in z negotovostjo gledajo. Mi vseeno upamo, da ustavno sodišče ne bo podleglo diktatu politike.

URANJEK: In kakšno odločitev pričakujejo?

STANKOVIĆ: Da je nezakonit poseg bil v lastninsko pravico in naložilo banki Slovenije povračilo v 100-procentnem plus zamudne obresti.

URANJEK: Kar pa bo, tako kot v zadnjem primeru milijonske nagrade Marjanu Kramarju zelo draga poteza države. Račun pa bomo zopet plačali davkoplačevalci.

PESEK: Dober večer, gospod Erker, povejte nam, ali ima **Združenje malih delničarjev** lahko kakršnokoli realno upanje, da bi lastniki podrejenih obveznic dobili 100-odstotni znesek nazaj in še obresti?

IGOR ERKER (finančni analitik): Močno dvomim. Morda čez mnogo mnogo let, ko krize ne bo več in bo Slovenija imela denar, torej naše premoženje bo raslo, ampak z zelo majhno verjetnostjo. Dejstvo je, da danes njihovih vrednostnih papirjev ni več. Ni sledu, da so bili kdajkoli lastniki danes.

PESEK: Bodo izginili tudi delnice iz vseh borz? Recimo, ponašali smo se pred dvema letoma, ko je NKBM šel v Varšavo in smo ga tam prodajali. Teh delnic zdaj dobesedno nikjer več ne bo?

ERKER: Nič. Črno.

PESEK: Črno. Ampak pogledjte, tukaj smo imeli v prispevku gospoda Jazbeca. Takrat so obljubljali, če vzameva NLB, 6-odstotne obrestne mere za nakup podrejenih obveznic, če si dal denar na banko, si dobil majčkeno čez tri odstotke obresti. Samo tri leta je minilo od takrat in zdaj iz teh podrejenih obveznic ni nič več. Nula. V trenutku.

ERKER: To je, na to problematiko lahko pogledajo iz več perspektiv. Definitivno je, da še leta 2010, če so se vršile te prodaje, vemo, v Sloveniji nismo dojeli, da je v svetu kriza oziroma da je v svetu kriza že dve leti. Mi smo takrat še govorili, da nismo zapadli v krizo. Torej, dejansko takrat smo se zadolževali

v bankah in prodajali obveznice kot solidno varno naložbo. Kar nenazadnje, če pogledamo za petnajst let nazaj od leta 2010, bi lahko celo temu verjeli, kajti z bankami je bilo načeloma vse okej in so pa ti vrednostni papirji definitivno imeli svoje značilnosti, ki niso bili enaki kot pa depoziti in zaradi tega so bile donosnosti tudi večje. Kajti vsako razmerje med donosnostjo in tveganjem je vedno nasprotno. Torej večja donosnost, večje tveganje.

PESEK: Ampak zdaj malenkost skačem morebiti iz teh podrejenih obveznic pa k delnicam in tako naprej. Hotela sem reči nekaj drugega, ne? Če kupim delnice, ne vem, Nokie ali pa Mercedesa. Jaz nekako razumem, da bom lahko izgubila. Če pa kupim od državne banke, si pa domišljam, da vendarle gre za nekoliko bolj varen nakup.

ERKER: Ja. Glejte, ne. Ravno to se je pokazalo po krizi, da so ravno takšna velika podjetja, kot ste prej omenili Nokio recimo ali pa globalno podjetje, mnogo mnogo varnejša. To pomeni, so samostojna, so zasebna, kar je zelo pomemben podatek, so globalna, polna denarja, medtem ko pa države na drugi strani so zadolžene, in težko odplačujejo svoje dolgove. Tako da ta percepcija zasebnega proti javnemu se je v zadnjih petih letih povsem spremenila. Javno je postalo problematično, zasebno pa dobro.

PESEK: In če potegneva črto, niti delničarji, niti lastniki teh podrejenih obveznic pravzaprav z včerajšnjim dnevom svojega bogastva, kolikor ga je bilo, nimajo več.

ERKER: Z delnicami zagotovo ne, s podrejenimi obveznicami pa morda, po dolгих tožbah, morda nekaj.

PESEK: Hvala za ta komentar.

ERKER: Hvala tudi vam.